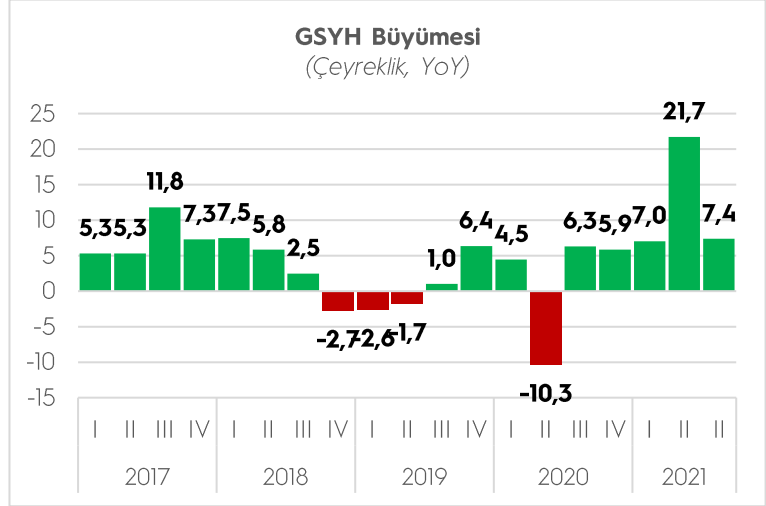

III.ÇEYREK BÜYÜME VERİSİ

TÜİK tarafından yayımlanan verilere göre Türkiye ekonomisi 2021 yılının üçüncü çeyreğinde yüzde 7,4 büyüdü.

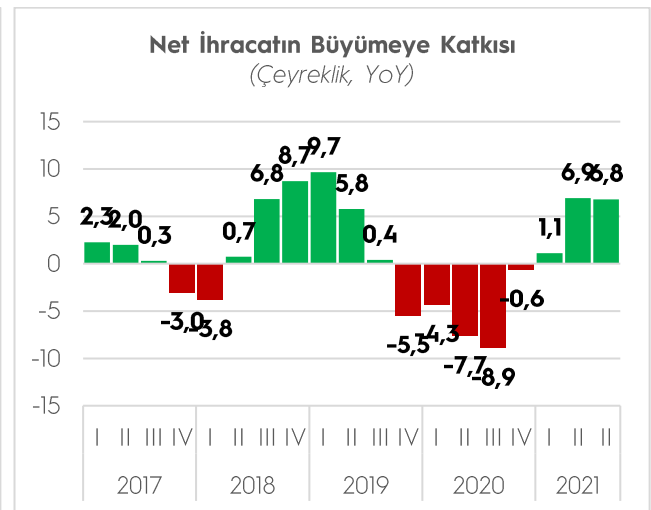
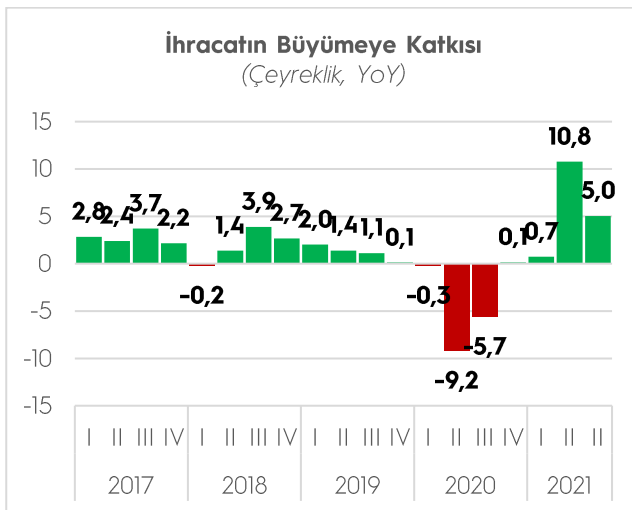
GSYH'yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde; 2021 yılı üçüncü çeyreğinde bir önceki yıla göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak; Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri %25,4, Bilgi ve iletişim faaliyetleri %22,6, Hizmetler %20,7, Diğer hizmet faaliyetleri %11,7, Sanayi %10,0, Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri %8,3, Gayrimenkul faaliyetleri %4,7 arttı. Finans ve sigorta faaliyetleri %19,9, İnşaat %6,7, Tarım, ormancılık ve balıkçılık ise %5,9 azaldı.

GSYH'deki büyümeye ihracatın katkısı 5 puan (%68), net ihracatın katkısı ise 6,8 puan (%92,3) oldu.

Türkiye yılın üçüncü çeyreğinde OECD ülkeleri arasında en yüksek büyüme rakamına ulaşan üçüncü, G-20 ülkeleri arasında ise ikinci ülke oldu.

Üçüncü çeyrekte kaydedilen yüzde 7,4'lük büyüme sayesinde, Türkiye'nin yıl sonunda çift haneli büyüme rakamı yakalama beklentisi güçlendi.

(Kaynak: TÜİK)

OECD Küresel Ekonomi Görünümü

OECD'nin Aralık ayında yayınladığı küresel ekonomi görünümüne göre küresel toparlanma güçlü ama dengesiz. OECD ülkelerinin çoğunda üretim bu yıl 2019 sonundaki seviyesini aştı ve pandemi öncesi seviyelere yaklaşıyor ancak özellikle aşılama oranlarının düşük olduğu düşük gelirli ekonomiler geride kalma riskiyle karşı karşıya.

ABD'de istihdamın hala zayıf olması, Euro bölgesinde ise pandemi öncesi seviyenin üzerinde. Aynı zamanda, ABD ekonomisi Euro bölgesinden hızlı toparlandı.

Emek piyasasında dengesizlik sürüyor. Pek çok insan iş bulmakta zorlanıyor, ancak bazı sektörlerdeki işletmeler işçi bulmakta zorlanıyor. Bu durum krizin ardından talep edilen becerilerin, eskisi gibi olmadığına işaret ediyor.

OECD'ye göre güçlü mal talebi, arz darboğazlarıyla karşı karşıya. Mal talebindeki artışın üretim zincirlerinde darboğazlarla karşılaşması nedeniyle toparlanma bir miktar ivme kaybediyor.

Enflasyon baskıları tüm ekonomilerde benzer şekilde ortaya çıkıyor. Enerji, gıda ve emtia piyasalarındaki aksaklıklar fiyatları yukarı itti. Yüksek enerji fiyatları ve yakıt kıtlığı, temel malzemelerin ve ara malların üretimini sınırlandırıyor. Üretim zincirlerindeki darboğazlar daha genel mal kıtlığına yayılıyor. Yenilenen enflasyonist baskılar, birkaç ay önce beklenenden daha uzun sürme riski taşıyor. Artan gıda ve enerji fiyatları özellikle düşük gelirli haneleri vuruyor. (Kaynak: OECD Economic Outlook)

Reel GSYH Büyümesi (YoY,%)	2020	2021	2022	2023
Dünya	-3,4	5,6	4,5	3,2
G20	-3,1	5,9	4,7	3,3
OECD	-4,7	5,3	3,9	2,5
ABD	-3,4	5,6	3,7	2,4
Euro Bölgesi	-6,5	5,2	4,3	2,5
Japonya	-4,6	1,8	3,4	1,1
Türkiye	1,8	9,0	3,3	3,9
OECD dışı ülkeler	-2,2	5,8	4,9	3,8
Çin	2,3	8,1	5,1	5,1
Hindistan	-7,3	9,4	8,1	5,5
Brezilya	-4,4	5,0	1,4	2,1
İşsizlik Oranı(YoY,%)	7,1	6,2	5,5	5,2
Enflasyon(TÜFE,YoY,%)	1,5	3,5	4,2	3,0
Mali Denge/GSYH (%)	-10,4	-8,4	-5,2	-3,7
Dünya Reel Ticaret Büyümesi(YoY)	-8,4	9,3	4,9	4,5

KÜRESEL TİCARET BAROMETRESİ

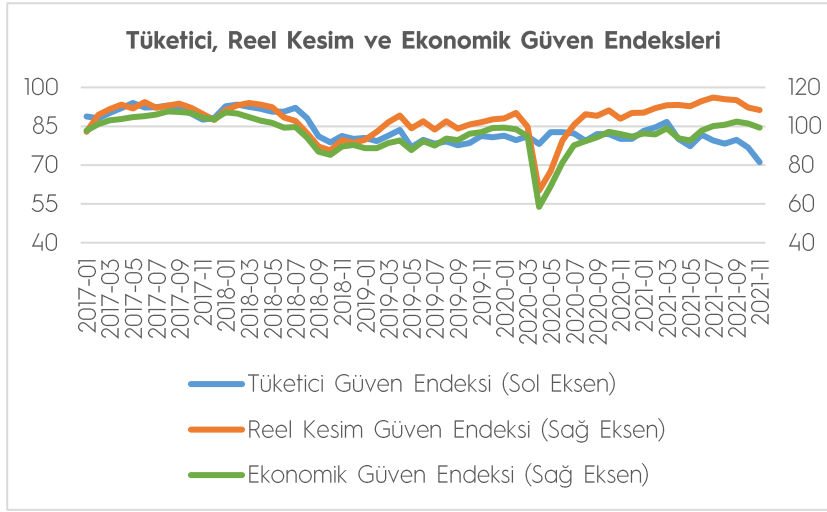
Küresel Mal Ticareti Barometresi, Eylül ayında 99,5 okuma seviyesinde kaldı ve uzun süre sonra 100'ün altına düştü. Bir önceki ay Temmuz 2016'dan bu yana kaydedilen en yüksek değere ulaşan okuma, Eylül ayında düşüş trendi yönüne döndü. **Bu okuma, pandeminin ilk şokunun ardından oluşan talep artışının duraksadığına işaret ediyor.**

Yılın ilk yarısında artan ithalat talebinden kaynaklanan liman tıkanması ve otomobil ve yarı iletkenler gibi geniş çapta ticareti yapılan malların üretiminin kesintiye uğraması dahil olmak üzere son arz şokları, barometrenin düşüşüne katkıda bulundu. İhracat siparişleri 97,8, konteyner nakliyesi 100,3 ve hammadde 100,0 olarak kaydedildi. (Kaynak: WTO)

Küresel Mal Ticareti Barometresi, Eylül 2021

GÜVEN ENDEKSLERİ

2021 yılı Kasım ayında RKGE, bir önceki aya göre 1,2 puan azalarak 108,4 seviyesinde gerçekleşti. Endeksi oluşturan anket sorularına ait yayılma endeksleri incelendiğinde, mevcut mamul mal stoku ve mevcut toplam sipariş miktarına ilişkin değerlendirmeler endeksi artış yönünde etkilenen, gelecek üç aydaki ihracat sipariş miktarı, sabit sermaye yatırım harcaması, gelecek üç

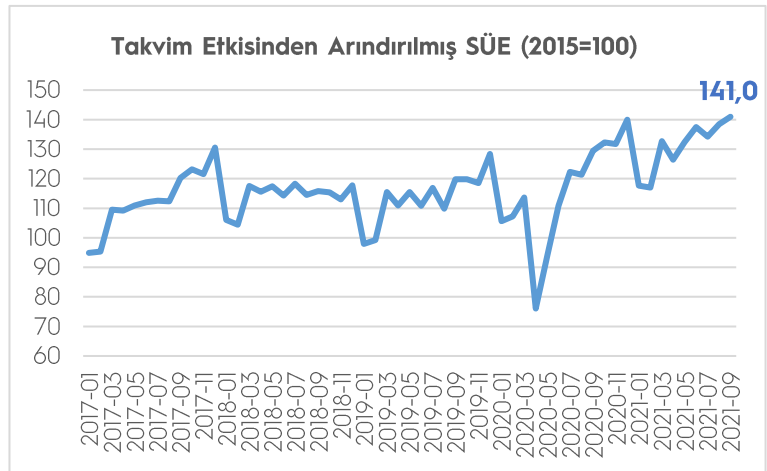
aydaki üretim hacmi, genel gidişat ve gelecek üç aydaki toplam istihdama ilişkin değerlendirmeler endeksi azalış yönünde etkiledi. Son üç aydaki toplam sipariş miktarına ilişkin değerlendirmeler ise bir önceki ay seviyesinde gerçekleşti.

Ekonomik güven endeksi Ekim ayında 101,4 iken, Kasım ayında %2,0 oranında azalarak 99,3 değerine düştü. Ekonomik güven endeksindeki düşüş, tüketici ve hizmet sektörü güven endekslerindeki düşüşlerden kaynaklandı.

Tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, Kasım ayında bir önceki aya göre %7,3 oranında azaldı; Ekim ayında 76,8 olan endeks, Kasım ayında 71,1 oldu. Geçen 12 aylık döneme göre mevcut dönemde hanenin maddi durumu endeksi Ekim ayında 60,7 iken, Kasım ayında %7,5 oranında azalarak 56,1 oldu. Gelecek 12 aylık döneme ilişkin hanenin maddi durum beklentisi endeksi Ekim ayında 75,6 iken, Kasım ayında %8,8 oranında azalarak 68,9 oldu. (Kaynak: TÜİK, TCMB)

SANAYİ SEKTÖRÜ

Sanayi Üretim Endeksi, Eylül ayında takvim etkisinden arındırılmış seride bir önceki yılın aynı ayına göre %8,9 ve bir önceki aya göre ise %1,5 artış göstererek 141,0 oldu. 2021 yılı Eylül'de madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %7,9, imalat sanayi sektörü endeksi %9,7 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %1,0 arttı.

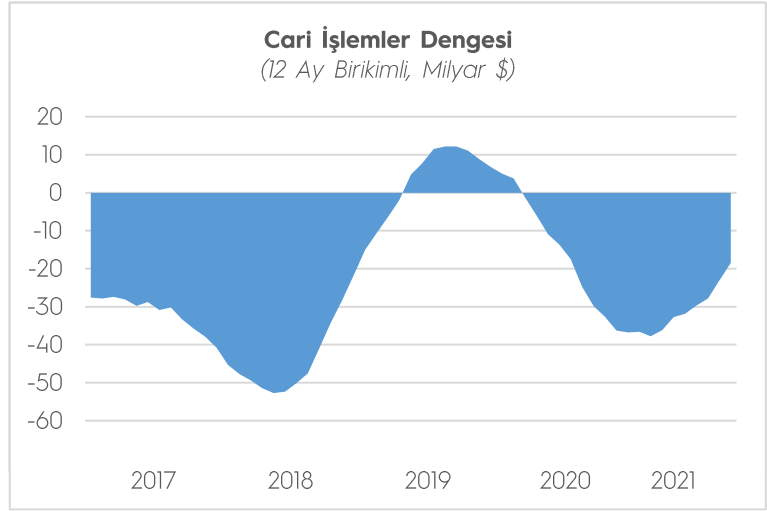
Kapasite Kullanım Oranı (KKO) Kasım ayında, bir önceki aya göre 0,1 puan azalarak yüzde 78,1 seviyesinde gerçekleşti. Mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı (KKO-MA), bir önceki aya göre 0,1 puan artarak yüzde 77,6 seviyesinde gerçekleşti.

(Kaynak: TÜİK, TCMB)

ÖDEMELER DENGESİ

Cari işlemler açığı, Bir önceki yılın Eylül ayında 2,34 milyar dolar açık veren cari işlemler hesabı, bu yılın aynı ayında 1,65 milyar dolar fazla verdi. Bunun sonucunda on iki aylık cari işlemler açığı 18,44 milyar dolar oldu.

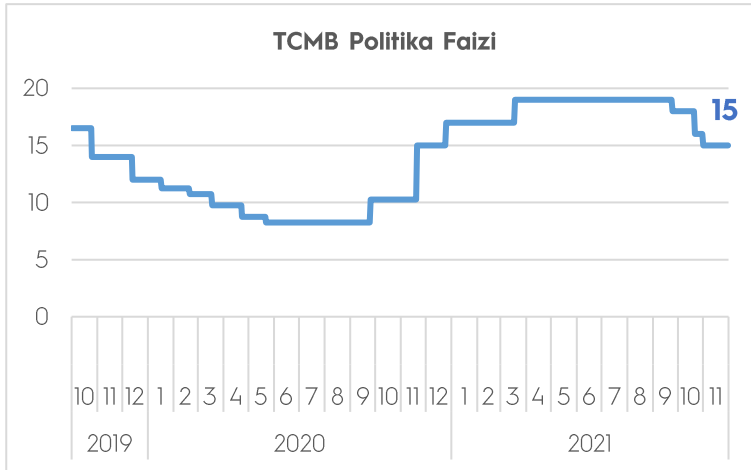
Bu gelişmede, ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığının bir önceki yılın aynı ayına göre 2,73 milyar dolar azalarak 1,02 milyar dolara gerilemesi ve hizmetler dengesi kalemi kaynaklı net girişlerin 1,93 milyar dolar artarak 3,67 milyar dolara yükselmesi etkili oldu.

Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler bir önceki yılın aynı ayına göre 1,43 milyar dolar artarak 2,98 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net çıkışlar 1,09 milyar dolar olarak gerçekleşti. Portföy yatırımları 1,22 milyar dolar tutarında net giriş kaydetti. Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 62 milyon dolar ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 189 milyon dolar net satış yaptığı görüldü. TCMB rezervlerinde ise 5,59 milyar dolar net artış gözlemlendi.

(Kaynak: TCMB)

TCMB PARA POLİTİKASI KURULU TOPLANTISI

TCMB, 18 Kasım tarihli Para Politikası Kurulu (PPK), politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 16'dan yüzde 15'e indirilmesine verdi.

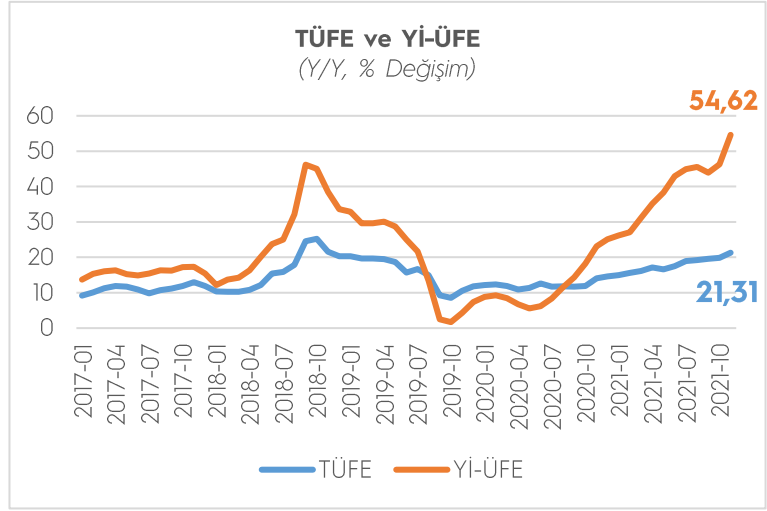
Yapılan açıklamada, öncü göstergeler yurt içinde iktisadi faaliyetin dış talebin de etkisiyle güçlü seyrettiğine işaret ettiği vurgulandı. Aşılanın toplumun geneline yayılması salgından olumsuz etkilenen hizmetler, turizm ve bağlantılı sektörlerin

canlanmasına ve iktisadi faaliyetin daha dengeli bir bileşimle sürdürülmesine olanak tanıdığı ifade edildi. Dayanıklı tüketim malları talebi yavaşlarken, dayanıksız tüketim mallarında bir toparlanma gözlemlendiği bildirildi. İhracattaki güçlü artış eğilimiyle yılın geri kalanında yıllıklandırılmış cari işlemler dengesindeki iyileşmenin sürmesi beklenmekte, bu eğilimin güçlenerek devam etmesi fiyat istikrarı hedefi için önem arz etmekte ifadelerine yer verildi.

Enflasyonda kalıcı düşüşe işaret eden güçlü göstergeler oluşana ve orta vadeli yüzde 5 hedefine ulaşmaya kadar, TCMB'nin elindeki tüm araçları kararlılıkla kullanmaya devam edeceği ifade edildi. (Kaynak: TCMB)

ENFLASYON

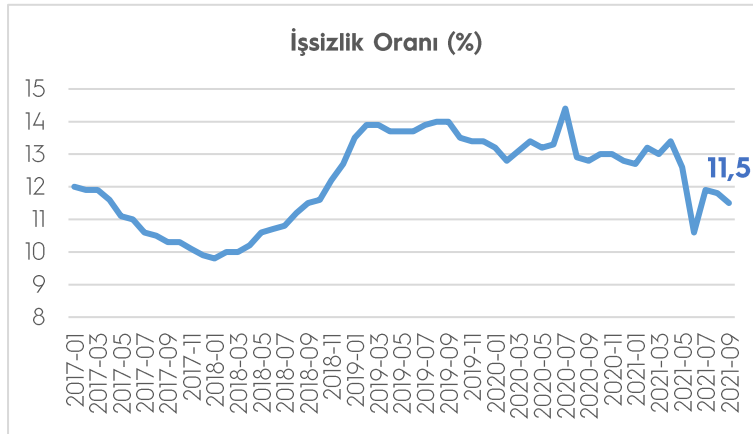
TÜFE'de (2003=100) 2021 yılı Kasım ayında bir önceki aya göre %3,51, bir önceki yılın Aralık ayına göre %19,82, bir önceki yılın aynı ayına göre %21,31 ve on iki aylık ortalamalara göre %17,71 artış gerçekleşti. Yİ-ÜFE (2003=100) 2021 Kasım ayında bir önceki aya göre %9,99 bir önceki yılın Aralık ayına göre %54,62 ve on iki aylık ortalamalara göre %38,94 artış gösterdi.

Yıllık en düşük artış %5,77 ile haberleşme ana grubunda gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu diğer ana gruplar sırasıyla %7,91 ile alkollü içecekler ve tütün, %8,33 ile giyim ve ayakkabı ve %13,96 ile eğlence ve kültür oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, %28,90 ile lokanta ve oteller, %27,11 ile gıda ve alkolsüz içecekler, %25,14 ile ev eşyası oldu.

Ana sanayi gruplarının yıllık değişimleri; ara malında %63,12, dayanıklı tüketim malında %32,17, dayanıksız tüketim malında %34,33, enerjide %90,34, sermaye malında %33,30 artış olarak gerçekleşti. (Kaynak: TÜİK)

İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ

İşsiz sayısı, 2021 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre 70 bin kişi azalarak 3 milyon 794 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,3 puanlık azalış ile %11,5 seviyesinde gerçekleşti.

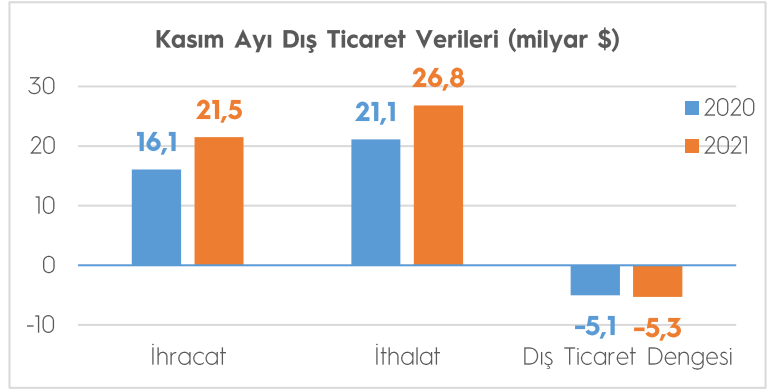
İstihdam edilenlerin sayısı 2021 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre 426 bin kişi artarak 29 milyon 254 bin kişi, istihdam oranı ise 0,6 puanlık artış ile %45,8 oldu. İşgücü 2021 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre

356 bin kişi artarak 33 milyon 48 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,5 puanlık artış ile %51,7 olarak gerçekleşti.

15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki aya göre 0,9 puan azalarak %21,5, istihdam oranı 0,3 puanlık artışla %32,7 oldu. Bu yaş grubunda işgücüne katılma oranı ise bir önceki aya göre 0,1 puan azalarak %41,7 seviyesinde gerçekleşti. Zamana bağlı eksik istihdam, potansiyel işgücü ve işsizlerden oluşan âtil işgücü oranı 2021 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre 0,2 puan artarak %21,9 oldu. Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı %15,2 iken, potansiyel işgücü ve işsizlerin bütünleşik oranı %18,5 olarak gerçekleşti. (Kaynak: TÜİK)

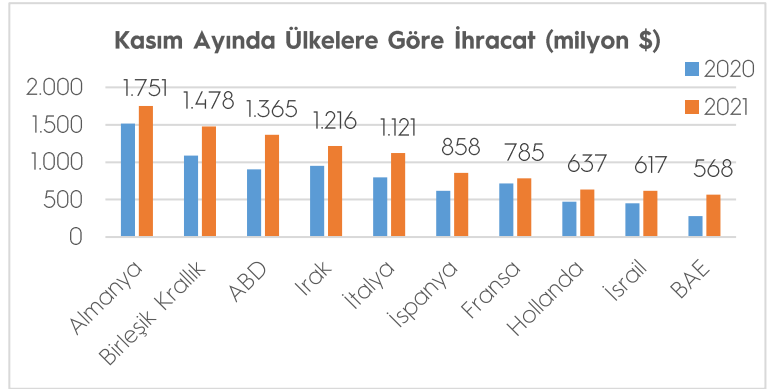
DIŞ TİCARET VERİLERİ

Kasım ayında ihracat geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 33,4 artışla 21,47 milyar dolar, ithalat ise yüzde 26,7 artışla 26,79 milyar dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret açığı yüzde 5 artarak 5,33 milyar dolar olarak gerçekleşti. İhracatın ithalatı karşılama oranı bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 76,1 iken yüzde 80,1'e çıktı.

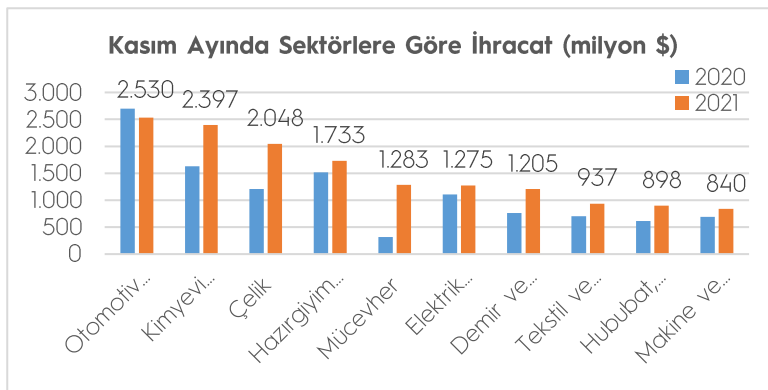

Son 12 aylık dönemde ise ihracat yüzde 32,2 artışla 220,98 milyar dolar, ithalat ise yüzde 21,9 oranında artarak 264,71 milyar dolar oldu. Son 12 aylık dönemde ihracatın ithalatı karşılama oranı ise yüzde 83,5 olarak gerçekleşti.

Kasım ayında 215 ülke ve bölgeye ihracat gerçekleştirildi, 166 ülke ve bölgeye ihracat arttı. Ekim ayında en fazla ihracat gerçekleştirilen ülke 1,75 milyar dolar ile Almanya olurken, Almanya'yı 1,48 milyar dolarla Birleşik Krallık ve 1,36 milyar dolarla ABD izledi. İlk 10 ülkenin ihracattaki payı ise yüzde 48,4 olarak gerçekleşti.

Ülke grubu bazında bakıldığında ise, Avrupa Birliği'ne (AB-27) ihracat yüzde 27,9 artışla 8,54 milyar dolar olurken, AB-27'nin toplam ihracattaki payı yüzde 39,8 oldu. Avrupa kıtasının tamamına 11,92 milyar dolar ihracat gerçekleştirildi. Yakın ve Orta Doğu'ya ihracat yüzde 34,3 artışla 3,95 milyar dolar, Afrika Kıtasına ihracat yüzde 53,6 artışla 1,98 milyar dolar, Kuzey Amerika'ya ihracat yüzde 7,0 artışla 1,50 milyar dolar, Orta Asya ve Uzak Doğu'ya ihracat ise yüzde 7,2 artışla 1,54 milyar dolar oldu.

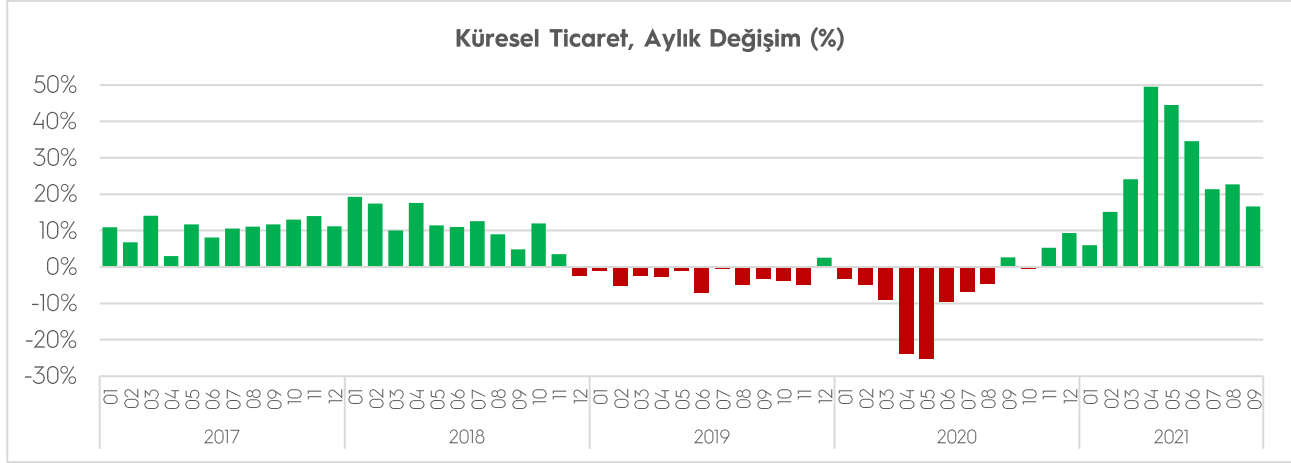
(Kaynak: Ticaret Bakanlığı, TİM)

Kasım ayında en fazla ihracatı Otomotiv sektörü gerçekleştirdi. Sektörün ihracatı, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 6,2 düşüşle 2,53 milyar dolar oldu. Kimyevi Maddeler sektörü 2,40 milyar dolar ihracatla ikinci ve Çelik sektörü 2,05 milyar dolarla üçüncü en fazla ihracat gerçekleştirilen sektör oldu.

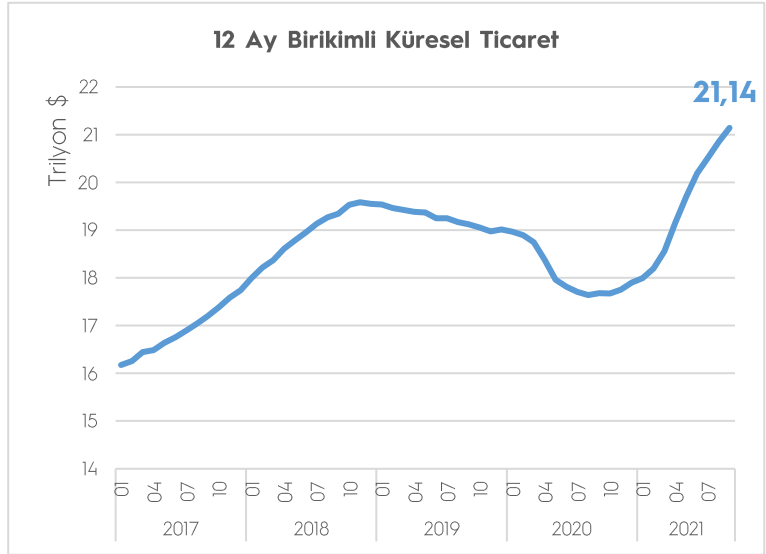

KÜRESEL TİCARET

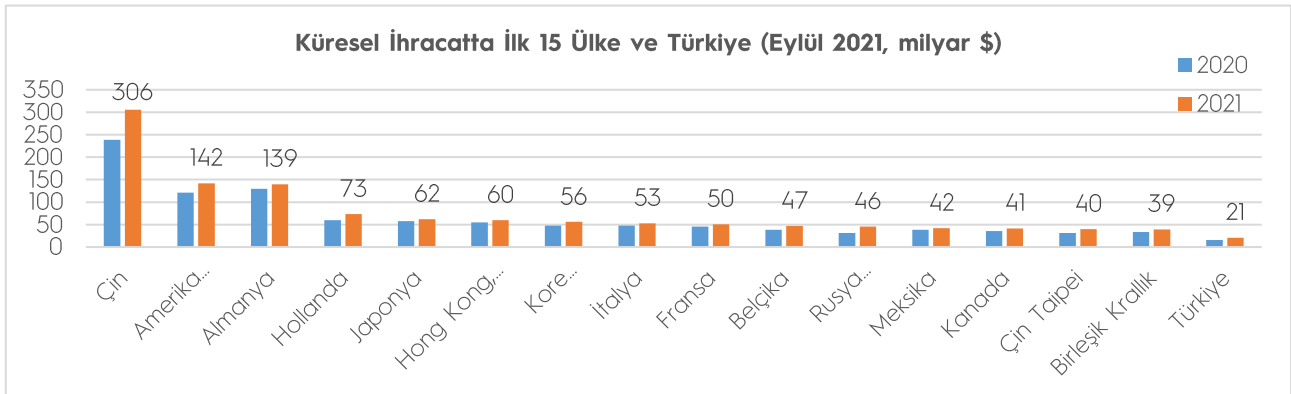
Dünya Ticaret Örgütü (WTO), küresel ticaretin yaklaşık yüzde 90'ını gerçekleştiren 73 ülkeye ilişkin aylık dış ticaret verilerini açıkladı. Verilerden hareketle hesaplanan tahmini küresel ticaret hacmi, Eylül ayında geçen senenin aynı ayına göre yüzde 16,6 artışla 1,90 trilyon dolar olarak gerçekleşerek en yüksek seviyeye ulaştı.

12 aylık birikimli küresel ihracat hacmi, tahmini rakamlara göre 21,14 trilyon dolar oldu ve 12 aylık dönemde tarihin en yüksek küresel ihracatı hacmi seviyesine ulaştı. 2021 yılı Eylül ayında, geçen senenin aynı ayına göre 73 ülkenin 66'sı ihracatını artırdı.

2021 yılı Eylül ayında, en fazla ihracat gerçekleştiren ülkelerden Çin'in ihracatı geçen senenin aynı ayına göre yüzde 28,1, ABD'nin ihracatı yüzde 17,1, Almanya'nın ihracatı yüzde 7,3 arttı. Eylül ayında Türkiye'nin ihracatı yüzde 29,9 artışla 20,78 milyar dolar olarak gerçekleşmişti. Bu rakamlarla Türkiye, aylık 10 milyar dolardan fazla ihracat yapan ülkeler arasında ihracatını en çok artıran altıncı ülke oldu.

(Kaynak: WTO)

TİM ÜLKE BİLGİ NOTLARI

Hollanda Ülke Bilgi Notu
Macaristan Ülke Bilgi Notu
Kanada Ülke Bilgi Notu
BAE Ülke Bilgi Notu
İzlanda Ülke Bilgi Notu
Danimarka Ülke Bilgi Notu
Meksika Ülke Bilgi Notu
Pakistan Ülke Bilgi Notu

tim.org.tr/tr/raporlar

VERİ TAKVİMİ

Veri	Tarih
İşgücü İstatistikleri	10.12.2021
Ödemeler Dengesi	13.12.2021
Sanayi Üretim Endeksi	13.12.2021
TCMB Para Politikası Kurulu Toplantısı	16.12.2021
Tüketici Güven Endeksi	21.12.2021
Reel Kesim Güven Endeksi	27.12.2021
Kapasite Kullanım Oranı	27.12.2021
Ekonomik Güven Endeksi	30.12.2021
Küresel Ticaret	01.01.2022
Dış Ticaret Verileri	02.01.2022
Tüketici Fiyat Endeksi	03.01.2022
Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi	03.01.2022